

Mittakaava 1:180 000

Nordkalk Oy Ab
Ruokojärvi ja Löksänjärvi
KaivNro 1876 ja 1846

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

Lausunto

11.03.2025 § 29/2025

Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Lausuntopyyntö 12.2.2025, KaivNrot 1876 ja 1846

Lausunto Nordkalk Oy Ab:n kaivospiirien Ruokojärvi ja Löksänjärvi (KaivNrot 1876 ja 1846) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on antanut Savonlinnan Ruokojärvi ja Löksänjärvi kaivospiireille lupamääräykset 24.6.2014. Maanalainen kaivos on ollut toiminnassa vuodesta 1940. Alueelta louhitaan lähinnä kalkkikiveä (kalsiitti ja dolomiitti), louhinta ei ole säännöllistä. Lausuntoa pyydetään kaivosluvassa annettujen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta. Tarkistuksessa otetaan huomioon kaivoslakiin tehdyt muutokset. Samalla määrätään vakuuden suuruudesta koskien kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä.

Etelä-Savon maakuntakaavassa on Ruokojärven ja Löksänjärven kaivospiirien alue merkitty Louhen kaivosalue- merkinnällä (EK 7.10). Merkinnällä osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa alueen pinta- ja pohjavesille.

Alueelle ulottuu vedenhankintaan soveltuva (2 lk) Kalkkitehtaan pohjavesialue (pv 7.279) sekä Kuhajärven harjujen geologisesti arvokas muodostuma (ge 7.491). Pohjavesialueita koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueelle ei tule sijoittaa pohjaveden laadulle vaaraa aiheuttavaa toimintaa ja pohjavedeksi imeytyvän veden määrä tulee säilyttää riittävänä. Maa-ainesten ottaminen tulee sallia vain maisemointialueille, mikäli se ei vaaranna pohjaveden laatua tai vähennä saatavan pohjaveden määrää. Arvokkaita geologisia muodostumia koskevan maakuntakaavakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maisemakuvan, luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja – esiintymien säilyminen. Alueella metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön. Maakuntakaavan suosituksen mukaan erityisesti on huomiota kiinnitettävä ehjien harjumuodostumien säilymiseen ja pohjaveden suojeluun.

Alueen välittömässä läheisyydessä on lisäksi seuraavat maakuntakaavamerkinnot:

- Keplakon vedenhankinnan kannalta tärkeä (1 lk) pohjavesialue (pv 7.272)
- Seppäharjun vedenhankintaan soveltuva (2 lk) pohjavesialue (pv 16.277)
- Rohvostinrinteen vedenhankintaan soveltuva (2 lk) pohjavesialue (pv 7.280)

- Lampsunkankaan vedenhankintaan soveltuva (2 lk) pohjavesialue (pv 7.278)
- Keplakon rantojen arvokas geologinen muodostuma (ge 16.494)
- ohjeellinen melontareitti (mrl 1.66)

Lisäksi alueen välittömässä läheisyydessä on Pyörissalon luonnonsuojelualue (SL 16.423) ja Pyörissalon Natura-alue (nat 16.403). Natura-alueiden osalta on luonnonsuojelulain mukaisesti arvioitava toiminnan mahdolliset vaikutukset Natura-alueiden luontoarvoihin.

Kaivosyhtiö on antanut selvityksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tehdyistä ja tehtävistä toimenpiteistä sekä teettänyt ulkopuolisen arvion vakuuden suuruudesta (330 443 euroa).

Etelä-Savon maakuntaliitto toteaa - ottamatta kantaa hakijan arvion oikeellisuuteen - että vakuuden nostaminen merkittävästi nykyisestä (10 000 euroa) on erittäin tarpeen. Kyseessä on Etelä-Savon laajin ja vanhin kaivosalue, joka sijaitsee kolmen järven (Löksä, Ala-Kieluu ja Keplakko) välissä ja Louhen kylän välittömässä läheisyydessä. Alueen vaikutuspiirissä on myös paljon loma-asutusta. Nämä seikat tulee ottaa huomioon, kun arvioidaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamista.

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä selvityksessä olisi tullut tarkemmin kuvata kuivatusvesien määrää ja koostumusta sekä toiminnan vaikutuksia pohja- ja pintavesialueisiin. Lisäksi tulisi selvittää, onko kuivatusvesien käsittelyä tarvetta jatkaa kaivoksen lopettamisen jälkeen, vai voidaanko kaikki vesiensuojelurakenteet purkaa. Asutus on niin lähellä kaivosaluetta, että kaivoksen mahdollisen lopettamisen jälkeen tulee pohdittavaksi myös alueen kunnostaminen muuhun käyttöön, pelkkä alueen aitaaminen ei tällöin riitä edes turvallisuuden takaamiseksi.

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole muuta huomautettavaa kaivospiiriä koskevaan kuulutusasiakirjaan.

Etelä-Savon maakuntaliitto

Merja Olenius
vt. maakuntajohtaja

Sanna Poutamo
ympäristöpäällikkö

Jakelu

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti maakuntaliiton asianhallintajärjestelmässä.

Tukesin lausuntopyyntö kuulutusasiakirjasta koskien Nordkalk Oy Ab:n kaivospiirien Ruokojärvi ja Löksänjärvi (KaivNrot 1876 ja 1846) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista

KH 24.03.2025 § 95

156/10.01.01/2025

Valmistelija	Ympäristöinsinööri Hanne Turunen, puh. 04 417 4690 / hanne.turunen@savonlinna.fi
Selostus	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää kaivoslain (621/2011) nojalla lausuntoa kuulutusasiakirjasta koskien Nordkalk Oy Ab:n kaivospiirien Ruokojärvi ja Löksänjärvi (KaivNrot 1876 ja 1846) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien tarpeellisten määräysten tarkistamista. Lausunnon kohteena oleva kuulutusasiakirja <u>pöytäkirjaliitteenä A</u>. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 21.3.2025 postitse tai sähköpostitse; lausunnon antamiselle on saatu pyynnöstä lisäaikaa 28.3.2025 asti. Kuulutusasiakirja liittyy Ruokojärven ja Löksänjärven kaivospiireille 24.6.2014 annettuun lupamääräykseen 6 (<i>Päätös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä</i>), jonka mukaan lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024 tai tätä aiemmin, mikäli kaivospiirikokonaisuuden toiminnassa tapahtuu tai havaitaan oleellisia muutoksia. Nordkalk Oy Ab on toimittanut 20.12.2024 Tukesille vaaditut selvitykset ja täydentänyt niitä 6.2.2025. Kaivostoiminnalla on kaivosluvan lisäksi myös toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa. Kaivosyhtiön antaman selvityksen mukaan maanalainen kaivos on ollut toiminnassa yhtäjaksoisesti vuodesta 1940 lähtien. Kalkkiuunin toiminta on kuitenkin loppunut vuonna 2019, jonka jälkeen kaivoksen toiminta on keskittynyt ylläpito- ja valmistelutöihin.
Toimivalta	Kuntalaki 39 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	Savonlinnan kaupunki kiittää Tukesia lausuntopyynnöstä ja ilmoittaa lausuntonaan seuraavaa: Kaivosluvan nykyiset määräykset ovat hyvin yleispiirteiset, puutteelliset ja uudet määräykset tulee laatia huomattavasti yksityiskohtaisemmin, konkreettisemmin ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen noudattaen, mitä ajantasaisen kaivoslain 52 §:ään ja siihen liittyvään hallituksen esitykseen on kirjattu. Koska Louhen kaivos on ollut toiminnassa jo 1940-luvulta lähtien, on toiminnan vaikutukset hyvin tiedossa. Tällä hetkellä kaivoksen toiminta keskittyy selvityksen mukaan ylläpito- ja valmistelutöihin eikä varsinaista kaivostoimintaa ole. Koska kaivoksen toimintaa säätelevät luvat ovat kuitenkin voimassa ja kaivoksen toiminta ja erityisesti louhinta on riippuvainen markkinatilanteesta eli se voitaneen nopeastikin käynnistää, tulee Tukesin lupamääräykset antaa kattamaan kaivoksen luvanmukainen normaali toiminta ja tuotanto. Kaivosyhtiön antama selvitys niin ikään keskittyy liikaa tähänhetkiseen, pienimuotoiseen

toimintaan eikä antanut riittävästi tietoa tulevasta kaivostoiminnasta. Selvitystä tulee vaatia täydennettäväksi näiltä osin ja Tukesin tulee huomioida tuleva toiminta lupamääräyksissä.

Kaivosyhtiön antamaan selvitykseen ei sisältynyt tehdasalueen järjestelyistä tarkempaa karttaa. Savonlinnan kaupunki katsoo, että kartta, josta käy ilmi ympäristövaikutuksia aiheuttavat toiminnot kuten sivukivien läjitysalueet, muu kaivannaisjätteiden alue sekä alue, jolla sivukivet murskataan, on tarpeen lisätä asiakirjoihin mm. niiden maisemavaikutuksen takia.

Kaivostoiminnasta on saapunut ajoittaisia valituksia kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle niin melusta kuin tärinästä, jota on koettu vaikutusalueen kiinteistöillä. Annettavien lupamääräysten kattaa myös nämä yksityisen edun näkökulmasta aiheutuvat haitat.

Kaivosyhtiön antama selvitys ympäristövaikutusten arvioinnista sekä puuston säilyttämisestä on liian suurpiirteinen (kuten että ympäröivän metsän käytössä pyritään ottamaan huomioon puuston toimiminen suojakaistana) ja Tukesin tulee velvoittaa kaivosyhtiö määräyksissään säilyttämään suojapuusto mm. maisema-, pöly- ja meluhaitan vuoksi.

Kaivosyhtiö myös viittaa vastauksissaan asioiden olevan huomioitu ympäristöluvassa, vaikka kaivoslain mukaan ympäristövaikutusten huomioimisen tulee sisältyä myös kaivosluvassa annettaviin määräyksiin. Näin ollen kaivosyhtiön olisi tullut selvityksessään vastata myös esimerkiksi kaivoslain 52 § kohtaan 8 b) muutoin kuin ympäristölupa- viittaamalla.

Kaivosyhtiön esittämää vakuutta (330 443 €) Savonlinnan kaupunki pitää oikeansuuruisena ja riittävän suurena kattamaan kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteet. Tukesin 24.6.2014 antaman lupamääräyksen 5. mukainen, täysin riittämätön vakuus (10 000 €) tulee korvata kaivosyhtiön ehdottamalla vakuudella. Suuren sivukivimäärän vuoksi Tukesin olisi kuitenkin tarpeen harkita myös näiden poistamiskustannusten sisällytettävän vakuuteen ainakin osittain.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (kaivosasiat@tukes.fi)

Toimenpiteet

Kirjaamo

Julkaisupäivä 26.03.2025

Lähetyspäivä 27.03.2025

Tiedoksiannettu sähköpostilla

Otteen oikeaksi todistaa

26.03.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti järjestelmäallekirjoitettu.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Seija Hytönen
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 95

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).

Riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.

25.4.2025

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen, Ruokojärvi ja Löksänjärvi (KaivNrot 1876 ja 1846)
- selitys lausuntoihin

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla lausuntoa kuulutusasiakirjasta koskien Nordkalk Oy Ab:n Ruokojärvi ja Löksänjärvi- kaivospiirien (KaivNrot 1876 ja 1846) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista. Lausuntoja on antanut Etelä-Savon Maakuntaliitto sekä Savonlinnan kaupunki ja muistutuksia kaksi maanomistajaa.

Kaivosten luonnon- ja ympäristösuojelusta määrätään ensisijaisesti ympäristöluvassa, kaivosluvan tarkistettujen määräysten tulee olla ympäristöluvan sisällön kanssa yhdensuuntaisia, mutta sisällöltään yleisempiä.

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä selvityksessä olisi tullut tarkemmin kuvata kuivatusvesien määrää ja koostumusta sekä toiminnan vaikutuksia pohja- ja pintavesialueisiin. Lisäksi tulisi selvittää, onko kuivatusvesien käsittelyä tarvetta jatkaa kaivoksen lopettamisen jälkeen, vai voidaanko kaikki vesiensuojelurakenteet purkaa. Nordkalk huomauttaa, että vaikutukset pohja- ja pintavesialueisiin kuuluvat ympäristöluvan tarkkailun piiriin. Toiminnot ja tarpeet kaivoksen sulkemisen yhteydessä ja sen jälkeen tutkitaan tarkemmin kaivoksen sulkemishakemuksen yhteydessä.

Savonlinnan kaupunki katsoi, että kartta, josta käy ilmi ympäristövaikutuksia aiheuttavat toiminnot kuten sivukivien läjitysalueet, muu kaivannaisjätteiden alue sekä alue, jolla sivukivet murskataan, olisi tarpeen lisätä asiakirjoihin mm. niiden maisemavaikutuksen takia. Kaivannaisjätealueet kuuluvat ympäristöluvan ja kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelman piiriin ja siten Nordkalk näkee, että näihin ei ole syytä tarkemmin ottaa kantaa kaivoslain mukaisissa määräyksissä.

Nordkalkin tietoon ei ole tullut viimeisten kolmen vuoden aikana valituksia melusta tai tärinästä. Viimeisin räjäytys on tehty kaivoksessa vuonna 2015. Melu- ja tärinävaikutusten tarkkailu kuuluu ympäristöluvan piiriin ja siten Nordkalk näkee, että niistä ei ole tarpeen ottaa kantaa erikseen kaivoslain mukaisissa määräyksissä.

Yksityinen maanomistaja on antanut mielipiteen liittyen tienhoitoon Marmoritien ja Kalkkitehtaantien välillä. Nordkalk selvittää tienkäytön vanhat sopimukset ja osallistuu tien kunnossapitoon sopimusten mukaan.

Toinen yksityinen maanomistaja on ottanut kantaa läjitysalueiden maisemointiin. Nordkalk toistaa, että läjitysalueiden maisemointisuunnitelma on alustavasti

hyväksytty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti ja täsmennetään lopullisen sulkemissuunnitelman yhteydessä. Läjitysalueiden vakuudesta määrätään erikseen ympäristöluvan puitteissa ja niitä ei siten tule huomioida kaivoslain mukaisessa vakuudessa.

Kaivoksen kuivanapitovesien ja pintavesien laatua tarkkaillaan voimassa olevan tarkkailusuunnitelman mukaan. Tarkkailussa on mukana kuivanapitovesien laadun lisäksi pintavesitarkkailua kaivosvesien purkureitillä, Löksään laskevassa ojassa ja Löksän järvessä. Tarkkailutulosten perusteella laskeutus toimii, sillä esim. sameus, sulfaatti- ja kalsiumpitoisuus ovat kaivoksen purkureitin vesissä matalampi kuin kuivatusvesissä ja laskevat edelleen Löksään laskevassa ojassa ennen Löksän järveä. Tarve penkkojen korottamiselle selvitetään. Irtonaiset putket korjataan tarvittaessa.

Kaivospiiriin kuuluvat avolouhokset ovat aidattuja ja aitojen ylläpidosta huolehditaan.

Näin valitat päätöksestä

Jos haluat hakea muutosta päätökseen, toimi näiden ohjeiden mukaisesti.

Mitä tietoja valituksessa on oltava

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Kerro valituksessa seuraavat asiat:

- Muutokset, joita vaadit päätökseen sekä muutosten perustelut.
- Jos et ole päätöksen kohde, kerro, mihin valitusoikeutesi perustuu.
- Valittajan nimi, puhelinnumero, postiosoite sekä muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (esim. sähköpostiosoite) ja kotikunta / yrityksen kotipaikka.
- Jos valituksen laatii puolestasi laillinen edustaja tai asiamies, ilmoita myös hänen nimensä ja yhteystietonsa.

Liitä valitukseen seuraavat asiakirjat (alkuperäisenä tai jäljennöksenä):

- päätös ja sen liitteet
- tämä valitusosoitus
- mahdolliset muut asiakirjat, joita haluat esittää vaatimustesi tueksi
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta.

Minkä ajan kuluessa valitus on tehtävä

Valitusajaksi on 30 päivää. Valitusajan laskeminen alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen valitusajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivä määräytyy sen mukaan, miten päätös on lähetetty tiedoksi:

- Jos päätös on postitettu saantitodistuksella, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Liitä saantitodistus valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on lähetetty sähköpostilla, sen katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta ilmene.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä (7) päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene.

Jos päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä siitä, kun päätös ja kuulutus on julkaistu.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi.

[Tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Minne ja miten toimitat valituksen

Tee valitus ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Palvelu ei ole käytössä Ahvenanmaan hallintotuomioistuimessa.

Pääset asiointipalveluun myös tämän QR-koodin kautta:

Voit toimittaa valituksen hallinto-oikeudelle myös sähköpostilla, henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen perille toimittaminen on lähettäjän vastuulla.

Tuomioistuin, jolle valitus tehdään:

Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744 (käyntiosoite Minna Canthin katu 64), 70101 KUOPIO

Tuomioistuimen muut yhteystiedot löydät Tuomioistuinlaitoksen verkkosivuilta osoitteesta <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/yhteystiedot.html>